

ŞAHİS İŞLETMELERİNİN ANONİM veya LİMİTED ŞİRKETE DÖNÜŞME USULÜ

CONVERSION PROCEDURE OF UNLIMITED COMPANIES TO
JOINT-STOCK AND LIMITED LIABILITY COMPANIES

Mustafa YAVUZ*

ÖZ

Kurumsallaşmak ve işlerini büyütmek isteyen şahıs işletmeleri (gerçek kişi ticari işletmeleri, şahıs firmaları), 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununda öngörülen esaslar çerçevesinde, anonim ve limited şirketlere ve diğer ticaret şirketlerine dönüşebilmektedir. Yeni türe dönüştürülen şirket, şahıs işletmesinin hukuki ve ekonomik açıdan devamıdır. Ticaret siciline tescil edilmiş bir şahıs işletmesinin malvarlığının tamamı, envanterde yer alan tüm aktif ve pasifiyle (hak ve borçlarıyla) birlikte dönüşülen anonim veya limited şirkete geçer. İşte bu çalışmada, şahıs işletmelerinin anonim veya limited şirkete dönüşme usulü tüm yönleriyle ele alınmış ve değerlendirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Şahıs İşletmesi, Sermaye Şirketi, Tür Değişirme, Ara Bilanço, Tür Değişirme Planı.

ABSTRACT

Unlimited companies (real person commercial enterprises, private companies) who want to institutionalize and enlarge their businesses can be converted into joint stock and limited companies and other trading companies within the framework of the principles stated in the Turkish Commercial Code No. 6102. The company, which is transformed into a new type, is a legal and economic continuation of the unlimited company. The entire assets of a real person's enterprise registered in the trade registry go to a joint stock company or a limited liability company that is converted together with all assets and liabilities (rights and debts) included in the inventory. In this work, the procedure of conversion of unlimited companies into joint-stock or limited company is examined and evaluated in all aspects.

Keywords: Unlimited companies, capital company, conversion of type, interim balance sheet, type conversion plan

* Gümrük ve Ticaret Uzmanı

M.G.T.: 28.04.2017 / M.K.T.: 15.06.2017

1- GİRİŞ

Şirketler hukukunda tür değiştirme, bir ticaret şirketinin (kollektif, komandit, anonim, limited şirket veya kooperatifin) ya da bir şahıs işletmesinin (gerçek kişi ticari işletmesinin/şahıs firmasının) tasfiye edilmeksizin ve malvarlığında bir değişiklik olmaksızın başka bir ticaret şirketine veya ticari işletmeye dönüştürülmesidir.¹ 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununda² (TTK), Avrupa Birliği müktesebatı, uygulamada karşılaşılan sorunlar ve ortaya çıkan ihtiyaçlar da göz önünde bulundurularak tür değiştirme hususu ayrıntılı bir şekilde yeniden düzenlenmiştir. Bu kapsamda getirilen yeniliklerden biri ise ticaret şirketlerinin ticari işletmeye, ticari işletmelerin de ticaret şirketine dönüşebilmesine imkân sağlanmasıdır.

Ülkemizde ilk defa ticari faaliyette bulunacak olan ve nispeten düşük hacimli iş yapmayı hedefleyen girişimciler, genellikle sermaye şirketlerinden ziyade şahıs işletmesi (gerçek kişi ticari işletmesi/şahıs firması)³ kurmayı tercih etmektedir. Zira şahıs işletmelerinin hem kuruluş masrafları daha düşük, hem hedeflenen başarıya ulaşamaması halinde bu işletmelerin kapatılması çok daha kolay, hem de kuruluş ve tasfiye işlemleri emek ve zaman bakımından tasarrufludur. Ayrıca bu işletmelerde asgari sermaye şartı bulunmamaktadır. Ülkemizde 31.07.2016 tarihi itibarıyla ticaret siciline kayıtlı ticari işletme (gerçek kişi tacir işletmesi) sayısı 683.530'dur.⁴ TTK ile birlikte, işleri iyi giden ve kurumsallaşmak isteyen, ayrıca ölçek ekonomilerinden daha fazla yararlanmayı arzulayan şahıs işletmeleri, üçüncü kişilere daha çok güven veren sermaye şirketlerine (anonim ve limited şirketlere) dönüşebilmektedir.

Bu çalışmada, TTK hükümleri çerçevesinde, öncelikle gerçek kişi tacirler (şahıs işletmeleri) hakkında kısa bir bilgi verilecek, daha sonra da anonim ve limited şirkete dönüşmek isteyen şahıs işletmelerinin neler yapması gerektiği hususu detaylı olarak ele alınacaktır.

2- GERÇEK KİŞİ TACİRLER (ŞAHIS İŞLETMELERİ)

TTK'ya göre tacirler, gerçek veya tüzel kişi olabilir. Tüzel kişi tacirler, ticaret şirketleriyle, amacına varmak için ticari bir işletme işleten vakıflar, dernekler ve kendi kuruluş kanunları gereğince özel hukuk hükümlerine göre yönetilmek veya ticari şekilde işletilmek üzere Devlet, il özel idaresi, belediye ve köy ile diğer kamu tüzel kişileri tarafından kurulan kurum ve kuruluşlardır. Gerçek kişi tacirler ise TTK'nın 12/l. maddesinde açıklanmıştır. Anılan maddede, **“Bir ticari işletmeyi, kısmen de olsa, kendi adına işleten kişiye tacir denir.”** denilmektedir. Kanun koyucu, gerçek kişiler bakımından tacir sıfatını, “kendi adına bir ticari işletmenin işletilmesi” şartına bağlamıştır. Ticari işletme ise esnaf işletmesi için öngörülen sınırı aşan düzeyde gelir sağlamayı hedef tutan faaliyetlerin devamlı ve bağımsız şekilde yürütüldüğü işletmedir.

3- ŞAHIS İŞLETMESİNİN ANONİM veya LİMİTED ŞİRKETE DÖNÜŞME YÖNTEMİ

TTK'ya göre tüzel kişiliği olmayan şahıs işletmesi, tür değiştirme ile tüzel kişiliği haiz anonim veya limited şirkete dönüşebilmektedir. Şahıs işletmesi ayrıca anonim ve limited şirket dışında, kollek-

¹ Sami Karahan, Ahmet Keşli, Şirketler Hukuku, Mimoza Yayınları, Konya 2012, s.224.

² 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu, 14.02.2011 tarihli ve 27846 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

³ Literatür bakımından uygulamada kullanılan ibare daha çok şahıs işletmesi/şahıs firmasıdır. Söz konusu ibarelerin resmi kullanımdaki karşılığı ise gerçek kişi ticari işletmesidir.

⁴ [http://www.gtb.gov.tr/data/58e2334b1a79f596bc39d8f2/2017%20Yılı%20Mart%20Ayı%20Veri%20Bülteni%20\(1\).pdf](http://www.gtb.gov.tr/data/58e2334b1a79f596bc39d8f2/2017%20Yılı%20Mart%20Ayı%20Veri%20Bülteni%20(1).pdf), Erişim tarihi: 27 Nisan 2017

tif veya komandit şirkete ya da bir kooperatife de dönüşebilir. Diğer taraftan, TTK uyarınca anonim ve limited şirketlerin artık tek ortaklı olarak kurulması mümkündür. Şahıs işletmesinin dönüşeceği anonim veya limited şirket, tek kişilik olabileceği gibi çok ortaklı da olabilir. Eğer ki, dönüşülecek sermaye şirketinin çok ortaklıktan oluşması isteniyorsa, gerçek kişi tacirin üçüncü bir kişi ya da kişilerle ortaklık konusunda ayrıca anlaşması gerekir.

TTK'nın 194/II. maddesinde; **“Bir ticari işletmenin bir ticaret şirketine dönüşmesi halinde 182 ila 193. maddeler kıyas yoluyla uygulanabilir.”** denilmektedir. Hükümde her ne kadar “uygulanabilir” denilmekte ise de, bu ibareyi “uygulanır” şeklinde anlamak gerekir. Nitekim aynı hükme Ticaret Sicili Yönetmeliği'nde⁵ de (Yönetmelik) (md. 134/VIII) yer verilmiş ve orada bu ibare “uygulanır” şeklinde kullanılmıştır. Bu çerçevede, bir şahıs işletmesinin anonim veya limited şirkete dönüşürken yapılması gereken işlemleri; TTK'nın 182-193. maddelerinde ve Yönetmelikte belirtilen hususların yerine getirilmesi ile anonim veya limited şirketin kuruluşunda aranan belgelerin hazırlanması şeklinde sıralanabilir. Söz konusu işlemler aşağıda detaylı ve sistematik olarak açıklanmıştır.

3.1- Ara Bilançonun Çıkarılması

Tür değişikliğine giden şahıs işletmesinin, tür değişikliğini tescil ettirirken sicil müdürlüğüne ibraz edeceği belgelerden biri bilançodur. Bilanço, gerçek kişi tacir tarafından imzalanır. Ancak gerçek kişi tacirlerden 213 sayılı Vergi Usul Kanununa göre ikinci sınıf tüccar sayılanlar, defterlerini bilanço esasına göre değil, işletme hesabına göre tutmakta ve bunlar her hesap döneminin sonunda bilanço yerine özet tablo olarak işletme hesabı hulasası düzenlemektedir. Dolayısıyla işletme hesabı hulasası tutan şahıs işletmeleri, ticaret sicili müdürlüğüne en son tanzim ettikleri hulasayı ibraz ederler.

Öte yandan, TTK'nın 184. maddesinde, bilanço günüyle tür değiştirme raporunun düzenlendiği tarih arasında altı aydan fazla zaman geçmişse veya son bilançonun çıkarıldığı tarihten itibaren şirketin malvarlığında önemli değişiklikler meydana gelmişse ara bilançonun çıkarılacağı ifade edilmiştir. Ara bilanço, kural olarak yıllık bilanço ile ilişkin hüküm ve ilkeler uygulanır. Ara bilanço için fiziki envanter çıkarılması gerekli değildir. Yukarıda belirtildiği üzere, eğer ki şahıs işletmesi bilanço yerine işletme hesabı hulasası çıkarıyorsa, bu durumda şahıs işletmesi de **ara işletme hesabı hulasası** düzenler.

3.2- Şirket Sözleşmesinin Düzenlenmesi

Anonim veya limited şirkete dönüşmek isteyen şahıs işletmesi, TTK hükümleri uyarınca zorunlu kayıtları ihtiva edecek şekilde şirket sözleşmesi⁶ hazırlar. Şirket sözleşmesinin yazılı şekilde yapılması şarttır. Ancak, 6728 sayılı Kanunla⁷ TTK 184/1. maddesinde yapılan değişiklik kapsamında kurucuların şirket sözleşmesini imzalamaları zorunlu değildir.

⁵ Ticaret Sicili Yönetmeliği, Bakanlar Kurulunun 19.12.2012 tarihli ve 2012/4093 sayılı Kararı ile kabul edilmiş ve 27.01.2013 tarihli, 28541 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

⁶ Bu çalışmada geçen “şirket sözleşmesi” ibaresi ile anonim şirketlerde esas sözleşme, limited şirketlerde de şirket sözleşmesi kastedilmektedir.

⁷ 6728 sayılı Yatırım Ortamının İyileştirilmesi Amacıyla Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun, 09.08.2016 tarihli ve 29796 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

Anonim şirketlerin esas sözleşmesinde yer alacak hususlar TTK'nın 339/II. maddesinde, limited şirketlerin şirket sözleşmesinde gösterilmesi gereken hususlar ise aynı Kanun'un 576. maddesinde düzenlenmiştir. Şahıs işletmesi hangi şirket türüne dönüşecekse bu şirket için öngörülen asgari hususları ihtiva eden şirket sözleşmesinin tanzim edilmesi gerekmektedir. Diğer taraftan, zorunlu olmamakla birlikte istenilmesi halinde TTK'nın 577. maddesinde sayılan hususlara limited şirket sözleşmesinde yer verilebilir. Bu hususlar, şirket sözleşmesinde öngörüldükleri takdirde herkes için bağlayıcıdır. Bunun yanında, anonim şirketlerde ilk yönetim kurulu üyeleri, limited şirketlerde de ilk müdür/müdürler şirket sözleşmesi ile atanır. Dolayısıyla, ilk yönetim organı üyelerinin şirket sözleşmesinde gösterilmesi şarttır.

3.3- Tür Değişirme Planının Hazırlanması

Şahıs işletmesi tarafından **tür değiştirme planı** hazırlanır. Bu planın geçerlilik şartı, yazılı şekilde yapılmasıdır. Tür değiştirme planı; tür değiştirmeden önceki ve sonraki işletme adını/ticaret unvanını, merkezini ve yeni türe ilişkin ibareyi, yeni türün şirket sözleşmesini, gerçek kişi tacirin tür değiştirmeden sonra sahip olacağı payların sayısını, cinsini ve tutarını veya tür değiştirmeden sonra gerçek kişi tacirin paylarına ilişkin açıklamaları içerir (TTK md. 185).

3.4- Tür Değişirme Raporunun Tanzimi

TTK'nın 186/I. maddesinin birinci fıkrasında, yönetim organının tür değiştirme hakkında yazılı bir rapor hazırlayacağı ifade edilmiş, ikinci fıkrasında da bu raporda yer verilecek hususlar açıklanmıştır. Bu noktada, bir şahıs işletmesinin sermaye şirketine dönüşmesinde kural olarak bahsi geçen rapor tanzim edilecektir. Ancak söz konusu maddenin üçüncü fıkrasında *"Tüm ortakların onaylaması halinde küçük ve orta ölçekli şirketler tür değiştirme raporunun düzenlenmesinden vazgeçebilirler."* hükmüne yer verilmiştir. Dolayısıyla anılan hüküm kapsamında şahıs işletmesi tür değiştirme raporunu isterse düzenlemekten vazgeçebilir.

3.5- Malvarlığı Unsurlarının Değerinin Tespitine İlişkin YMM veya SMMM Tarafından Rapor Düzenlenmesi

Ticari işletmenin malvarlığı unsurlarının değerinin tespitine ilişkin olarak yeminli mali müşavir veya serbest muhasebeci mali müşavir tarafından bir rapor düzenlenir (Yönetmelik md. 134/IX). Bu raporda sahip olunan malvarlığının gerçeğe uygun değerleri tespit edilir.

Ayrıca, YMM veya SMMM tarafından şahıs işletmesinin özvarlığının tespitine ve şayet işletmenin tapu, gemi ve fikri mülkiyet sicilleri ile benzeri sicillerde kayıtlı malvarlığının bulunması halinde bunların gerçeğe uygun değerlerinin tespitinin yapıldığına dair rapor tanzim edilir (Yönetmelik md. 134/VIII, 130/I-e) .

3.6- Bazı Belgelerin İşletme Merkezinde İnceleme Hakkı Kapsamında Bulundurulması

Kural olarak tür değiştirmelerde, TTK'nın 188. maddesi çerçevesinde tür değiştirme planı, düzenlenmişse tür değiştirme raporu, son üç yılın finansal tabloları ve varsa ara bilanço, genel kurulda karar alınmasından otuz gün önce şirket/işletme merkezinde ortakların incelemesine sunulur. Ancak şahıs işletmelerinde, gerçek kişi tacir dışında başka bir kimse olmadığından, bu şartın fiilen uygulanmasına imkân bulunmamaktadır.

3.7- Belli Durumlarda Gümrük ve Ticaret Bakanlığından İzin Alınması

Tür değiştirmede, yeni türün kuruluşuna ilişkin hükümler uygulanmaktadır (TTK md. 184/I). Anonim şirketlerin kuruluşu sırasında kural olarak Gümrük ve Ticaret Bakanlığından izin alınması gerekmektedir. Ancak, Gümrük ve Ticaret Bakanlığınca bir Tebliđ⁸le belirlenmiş olan anonim şirketlerin kuruluşunda anılan Bakanlıktan izin alınması şarttır. Bu bağlamda, şahıs işletmesinin dönüştüğü şirket türü anonim şirketse ve bu şirketin faaliyet alanı ilgili Tebliğ kapsamına girmekte ise tür değiştirme için adı geçen Bakanlıktan izin alınacaktır. Ancak, bu kapsamda olmayan anonim şirketler ile faaliyet alanı, işletme konusu veya ortak sayısı ne olursa olsun limited şirkete dönüşümlerde hiçbir şekilde adı geçen Bakanlıktan izin talebinde bulunulmaz ve izin alınmaz.

3.8- Tür Değiştirme Kararının Kabulü

TTK'nın 189. maddesinde yönetim organının tür değiştirme planı ile yeni türün şirket sözleşmesini genel kurula sunacağı ve tür değiştirme kararının anılan maddede belirtilen nisaplarla alınacağı hükme bağlanmıştır. Ancak şahıs işletmelerinde başka bir ortak bulunmadığından ve dolayısıyla genel kurul oluşmadığından şahıs işletmesinin anonim veya limited şirkete dönüşmesinde tür değiştirme kararı alınamayacaktır. Bu hususta şahıs işletmesinin tür değişikliği için beyan vermesi yeterli olacaktır.

3.9- Nakdi Sermayeye İlişkin İşlemlerin Yerine Getirilmesi

şahıs işletmesinin dönüştüğü anonim veya limited şirketin sözleşmesinde, sermayenin tamamının ödenmesinin şartsız olarak taahhüt edilmesi zorunludur. TTK'ya göre asgari sermaye tutarı; anonim şirketlerde **50.000 TL**, limited şirketlerde ise **10.000 TL**'dir (TTK md. 332/I, 580/I). Sermaye tutarı, tür değiştirme sırasında bu miktarlardan az olamayacağı gibi sonradan da söz konusu tutarların altına düşemez.

Anonim ve limited şirketlerde nakit olarak taahhüt edilen payların itibari değerlerinin en az %25'inin tescilden önce, kalan sermaye borcunun %75'lik kısmının da şirketin tescilini izleyen 24 ay içinde ödenmesi şarttır. Bu bağlamda, şahıs işletmesinin dönüştüğü türe göre belirtilen esaslar çerçevesinde asgari sermaye tutarının ödenmesi zorunludur. Nakdi ödeme, 5411 sayılı Bankacılık Kanununa⁹ bağlı bir bankada, tür değiştirilen anonim veya limited şirket adına açılacak özel bir hesaba, sadece şirketin kullanabileceği şekilde yatırılır. Taahhüt edilen payların, kanunda veya şirket sözleşmesinde öngörölmüş bulunan ve kanunda yazılı olandan daha yüksek olan tutarlarının ödendiği, ticaret siciline yöneltilecek bir banka mektubu ile ispatlanır. Banka, bu tutarı, tür değiştirme işleminin tescil edildiğini bildiren bir sicil müdürlüğü yazısının sunulması üzerine sadece şirkete öder (TTK md. 344, 345, 585).

⁸ Kuruluşu ve Esas Sözleşme Değişiklikli İzne Tabi Anonim Şirketlerin Belirlenmesine İlişkin Tebliğ, 15.11.2012 tarihli ve 28468 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanmıştır. Söz konusu Tebliğin 4. maddesi gereğince; bankalar, finansal kiralama şirketleri, faktöring şirketleri, tüketici finansmanı ve kart hizmetleri şirketleri, varlık yönetim şirketleri, sigorta şirketleri, anonim şirket şeklinde kurulan holdingler, döviz büfesi işleten şirketler, umumi mağazacılıkla uğraşan şirketler, tarım ürünleri lisanslı depoculuk şirketleri, ürün ihtisas borsası şirketleri, bağımsız denetim şirketleri, gözetim şirketleri, teknoloji geliştirme bölgesi yönetici şirketleri, 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanununa tabi şirketler ile serbest bölge kurucusu ve işleticisi şirketlerin kuruluşları ve esas sözleşme değişiklikleri Gümrük ve Ticaret Bakanlığının iznine tabidir.

⁹ 5411 sayılı Bankacılık Kanunu, 01.11.2005 tarihli ve 25983 mükerrer sayılı Resmî Gazete'de yayımlanmıştır.

Öte yandan, TTK'nın 184/l. maddesinde, "Tür değiştirmede, yeni türün kuruluşuna ilişkin hükümler uygulanır; ancak, sermaye şirketlerinde ortakların asgari sayısına, **ayni sermaye konulmasına** ve kurucuların şirket sözleşmesini imzalamalarına ilişkin hükümler uygulanmaz." denilmektedir. Bu hüküm uyarınca, tür değiştirme kapsamında sermaye olarak ayın konulması halinde bunlara mahkemece atanan bilirkişilerce değer biçilmesi gerekmemektedir. Kaldı ki, Ticaret Sicili Yönetmeliğinde, bir şahıs işletmesinin bir ticaret şirketine dönüşmesinde tür değiştiren ticari işletmeye sürekli olarak özgülenmiş tapu, gemi ve fikri mülkiyet sicilleri ile benzeri sicillerde kayıtlı bulunan mal ve haklarının listesinin, bunların kayıtlı olduğu siciller ile söz konusu mal ve hakların ilgili sicillerdeki kayıtlarına ilişkin **bilgileri içeren beyanın** müdürlüğe verileceği ifade edilmiş, ayrıca ilgili sicillerden alınmiş yazıların ibrazı istenmemiştir.

3.10- Rekabet Kurumu Payının Yatırılması

4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanununun 39/l-c maddesi uyarınca Rekabet Kurumunun gelirlerinden biri de yeni kurulacak olan anonim ve limited şirket statüsündeki tüm ortaklıkların sermayelerinin ve sermaye artırımı halinde artan kısmın on binde dördü nispetinde yapılacak ödemelerdir. Anılan hüküm gereğince şahıs işletmelerinin anonim veya limited şirkete dönüşmesinde ilgili şirketin **sermayesinin onbinde** dördünün Rekabet Kurumunun banka hesabına yatırılması gerekmektedir.

4- TÜR DEęIŐIŐKLIęİNİN ve YENİ ŞİRKETİN TESCİL ve İLANI

Şahıs işletmesinin sahibi gerçek kişi tacir, tür değiştirmeyi ve yeni şirketin sözleşmesini tescil ettirmek üzere şirket merkezinin bulunduğu yerdeki ticaret sicili müdürlüğüne başvurur. Tür değiştirme tescil ile hukuki geçerlilik kazanır. Tescil, eski türün sicil kaydı üzerinden yapılır.

Tescil başvurusunda sicil müdürlüğüne bir dilekçe ekinde verilecek belgeler şunlardır: şahıs işletmesinin tür değişikliği beyanı, tür değiştirme planı, hazırlanmasından vazgeçilmemişse tür değiştirme raporu, vazgeçilmişse buna ilişkin gerçek kişi tacir tarafından imzalanmiş belge, gerçek kişi tacirce onaylanmış bilanço veya işletme hesabı hulasası ve gerektiğinde ara bilanço, anonim veya limited şirket sermayesinin en az %25'inin TTK'ya uygun olarak bankaya yatırıldığını gösterir banka mektubu ve dekontu, dönüşülen şirketin sözleşmesi, sermayenin on binde dördünün Rekabet Kurumu payı olarak yatırıldığına ilişkin dekont, şahıs işletmesinin malvarlığı unsurlarının değerinin tespitine ilişkin YMM veya SMMM tarafından düzenlenen rapor, tür değiştiren şahıs işletmesine sürekli olarak özgülenmiş tapu, gemi ve fikri mülkiyet sicilleri ile benzeri sicillerde kayıtlı bulunan mal ve haklarının listesi, bunların kayıtlı olduğu siciller ile söz konusu mal ve hakların ilgili sicillerdeki kayıtlarına ilişkin bilgileri içeren beyan, söz konusu özel sicillere bildirim yapılması gereken mal ve hakların bulunmaması halinde bu hususların olmadığını içerir beyandır. Bunun yanında, tür değişikliği ile birlikte sermaye artırımı da yapılmakta ise sermaye artırımına ilişkin belgeler de sicil müdürlüğüne ibraz edilir.

Tür değişikliği kararı ayrıca Türkiye Ticaret Sicili Gazetesinde ilan edilir. Diğer taraftan, ticaret sicili müdürlüğü, tür değiştiren ticari işletmenin malvarlığına dâhil olan tapu, gemi ve fikri mülkiyet sicilleri ile benzeri sicillerde kayıtlı bulunan mal ve hakların anonim veya limited şirketin adına tescilinin gecikmeksizin yapılması amacıyla şirketin tescili ile eř zamanlı olarak ilgili sicillere derhal bildirir.

5- SONUÇ

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu uyarınca şahıs işletmeleri (gerçek kişi ticari işletmeleri, şahıs firmaları), ticaret şirketlerine dönüşebilir. En çok tercih edilen ticaret şirketleri ise limited ve anonim

şirketlerdir. Yeni türe dönüştürülen şirket, şahıs işletmesinin hukuki ve ekonomik açıdan devamıdır. Ticaret siciline tescil edilmiş bir şahıs işletmesinin malvarlığının tamamı, envanterde yer alan tüm aktif ve pasifiyle (hak ve borçlarıyla) birlikte dönüşülen anonim veya limited şirkete geçer.

Şahıs işletmeleri, TTK'da ve Ticaret Sicili Yönetmeliğinde öngörülen hususları yerine getirerek anonim veya limited şirkete dönüşebilir. Bu dönüşüm için şahıs işletmesinin yapması gereken işlemler; ihtiyaç halinde ara bilançonun çıkarılması, şirket sözleşmesinin düzenlenmesi, tür değiştirme planının hazırlanması ve ticari işletmenin malvarlığı unsurlarının değerinin tespitine ilişkin olarak YMM veya SMMM tarafından bir rapor düzenlenmesi, sermaye taahhüdünde bulunan nakdi sermayeye ilişkin gerekli işlemlerin yerine getirilmesi ve Rekabet Kurumu payının yatırılmasıdır. Tür değiştirme raporunun tanzimi ise ihtiyardır. Tür değiştirme kararının ve yeni anonim veya limited şirketin sözleşmesinin tescil ve ilanı ile birlikte tür değiştirme işlemi tamamlanmış olur.

Kurumsallaşmak ve işlerini büyütme isteyen şahıs işletmeleri için anonim veya limited şirkete dönüşmek, TTK'nın sağlamış olduğu en önemli fırsatlardan biridir. Bu fırsattan yararlanmak isteyen şahıs işletmelerinin, anılan Kanunda öngörülen usul ve esaslara uymak kaydıyla her zaman anonim veya limited şirkete dönüşmesi mümkündür.

KAYNAKÇA

- 5411 sayılı Bankacılık Kanunu (01.11.2005 tarihli ve 25983 mükerrer sayılı R.G.).
- 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu (14.02.2011 tarihli ve 27846 sayılı R.G.).
- 6728 sayılı Yatırım Ortamının İyileştirilmesi Amacıyla Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun (09.08.2016 tarihli ve 29796 sayılı R.G.).
- KARAHAN, S., KEŞLİ, A. (2012). Şirketler Hukuku, Mimoza Yayınları, Konya 2012.
- Kuruluşu ve Esas Sözleşme Değişikliği İzne Tabi Anonim Şirketlerin Belirlenmesine İlişkin Tebliğ (15.11.2012 tarihli ve 28468 sayılı R.G.).
- Ticaret Sicili Yönetmeliği (27.01.2013 tarihli ve 28541 sayılı R.G.).
- YAVUZ, M. (2014). Yeni TTK Kapsamında Şahıs İşletmelerinin Limited Şirkete Dönüşebilmesi, Yaklaşım, Mayıs 2014, S.257.
- <http://www.gtb.gov.tr>